

Persbericht

21 oktober 2022

CAft: "Maatregelen nodig voor duurzame overheidsfinanciën"

Oranjestad – Ondanks het sterke economische herstel van de Arubaanse economie in 2022 toont de begroting voor zowel 2022 als voor 2023 een financieringstekort. Gezien de flinke herfinancieringsopgave die er de komende jaren ligt voor Aruba en de oplopende rente, is het van groot belang dat Aruba vanaf 2023 overschotten realiseert zodat de overheidsschuld van AWG 5,9 miljard kan worden verlaagd. Om dit te realiseren dienen naast verhogingen van de baten ook de lasten structureel te worden verlaagd. Hervormingen in de gezondheidszorg, het belastingstelsel en de sociale zekerheid zijn daarbij cruciaal en onvermijdelijk.

Toewerken naar duurzame overheidsfinanciën

Hoewel de economie van Aruba sinds eind 2021 sterk aantrekt en het bruto binnenlands product (bbp) volgens de laatste prognoses van het Internationaal Monetair Fonds in 2022 het niveau van 2019 overstijgt, komt het financieringstekort van het land in 2022 volgens Aruba naar verwachting uit op AWG 113 miljoen. Dit is gelijk aan 1,8 procent van het bbp. Aruba staat voor een grote uitdaging om de overheidsschuld te verminderen en zo snel mogelijk naar een houdbaar niveau te brengen. De overheidsschuld van Aruba bedroeg eind juni 2022 AWG 5,9 miljard; meer dan 90 procent van de omvang van de economie. Deze omvangrijke staatsschuld betekent dat bijna 19 procent van de begroting op gaat aan het betalen van rente. Het meerjarig beeld, zoals gepresenteerd in de ontwerpbegroting (OB) 2023, heeft weliswaar overschotten vanaf 2024, maar deze zijn nog niet met concrete maatregelen ingevuld. Indien deze taakstellende bedragen buiten beschouwing worden gelaten, voldoet Aruba pas in 2027 aan de norm van een overschot van minimaal 1 procent van het bbp. De nominale overheidsschuld zal in dat geval tot en met 2026 nog verder oplopen. Gelet op de oplopende rente en de forse herfinancieringen de komende jaren, blijft het College Aruba financieel toezicht (CAft) het belang benadrukken om vanaf 2023 een financieringssaldo van minimaal 1 procent van het bbp te realiseren.

De Rijksminsterraad heeft besloten voor 2022 het bestuur van Aruba geen aanwijzing te geven, maar heeft wél duidelijk gemaakt dat Aruba in 2023 een overschot van 1 procent van het bbp moet realiseren. De OB 2023 voldoet niet aan dit vereiste. Aruba zal nog forse inspanningen moeten leveren om de komende jaren structureel dit begrotingsoverschot te realiseren. Het CAft deed hier het afgelopen jaar verschillende aanbevelingen toe en constateert dat deze in onvoldoende mate zijn opgevolgd. Zo blijven de lasten voor goederen en diensten, ondanks een incidentele verlaging in 2022, structureel hoog ten opzichte van de realisatie in de pre-corona jaren. De noodzaak voor de lastenstijging is nog onvoldoende toegelicht. Ook gaan er jaarlijks substantiële bijdragen naar verschillende overheidsentiteiten, waaronder Servicio di limpieza di Aruba (Serlimar), Arubus N.V. en Post N.V. Het blijft onverminderd van belang om de structurele problematiek binnen deze overheidsentiteiten en daarmee samenhangende risico's voor de landsbegroting op te lossen.

Belastingen

In lijn met de doelstellingen uit het Landspakket maakte Aruba eind 2021 bekend dat het per 1 januari 2023 belastinghervormingen zou doorvoeren, waaronder de invoering van de belasting over de toegevoegde waarde (btw). Invoering van de btw is echter uitgesteld. In plaats daarvan wordt het tarief

van de belasting op bedrijfsomzetten met 1 procent verhoogd waardoor de ontwijkingseffecten en het risico van non-compliance van deze belasting verder worden versterkt. Het is van eminent belang dat Aruba per 1 januari in 2024 een robuust en fair systeem van indirecte belastingen invoert.

Zorg en sociale zekerheid

Besparingen in de zorg en de sociale zekerheid zijn noodzakelijk om de betaalbaarheid van het sociale stelsel ook voor toekomstige generaties te garanderen. De jaarlijkse besparingsopdracht van AWG 60 miljoen voor de zorg is een eerste stap richting een financieel houdbare gezondheidszorg en moet ervoor zorgen dat het land op korte termijn geen bijdrage hoeft te leveren aan de tekorten bij de Algemene Ziektekostenverzekering (AZV). Door vertraging bij het invoeren van de positieve lijst van genees- en verbandmiddelen en het niet doorvoeren van de eigen bijdrage blijven de zorgkosten hoog en verwacht de AZV een negatief resultaat voor 2022 en 2023. Het is van belang dat de voorgenomen besparingen op korte termijn worden uitgevoerd zodat een tekort, en daarmee een eventuele landsbijdrage, wordt vermeden.

Het CAft bracht op 20 en 21 oktober 2022 een bezoek aan Aruba en voerde gesprekken met de Gouverneur, de minister van Financiën en Cultuur, de minister van Transport, Integriteit, Natuur en Ouderenzaken, de ministerraad en de Staten. Daarnaast heeft het CAft ook gesproken met de directies van de Uitvoeringsorgaan Algemene Ziektekostenverzekering, de Aruba Hotel and Tourism Association en Serlimar.

[Einde Persbericht]

Fotograaf:

Ton Verkuijlen

Fotobijschrift:

De ontwerpbegroting 2023 voldoet niet aan het vereiste van een overschot van 1 procent van het bbp.

Noot voor de redactie – niet voor publicatie Contactpersoon CAft:

Secretariaat College Aruba financieel toezicht

Ray Thuis - Secretaris

Telefoon +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084

Email info@cft.cw

Website www.cft.cw

Perscontacten:

Jefka Alberto

Telefoon +5999 512-6861

Comunicado di Prensa

21 di october 2022

CAft: "Medida ta necesario pa finansa publico sostenibel"

Oranjestad - A pesar di e fuerte recuperacion di economia di Aruba den 2022 e presupuesto ta muestra tanto pa 2022 como pa 2023 un deficit di financiacin. Tumando na consideracion e tarea inmenso di refinanciacin cu Aruba tin pendiente pa e proximo añanan y e interes creciente, ta di gran importancia pa Aruba realisa surplus for di 2023 pa por reduci e debe publico di AWG 5,9 miljard. Pa realisa esey, ademas di aumento den entrada, mester reduci e gastonan structuralmente tambe. Den tal caso reforma den cuidu di salud, e sistema fiscal y seguridad social ta crucial y inevitabel.

Traha pa yega na finansa publico sostenibel

Aunke economia di Aruba ta recuperando fuertemente desde final di aña 2021 y, segun e ultimo proyeccionnan di Fondo Monetario Internacional (FMI), na 2022 e Producto Interno Bruto (PIB) lo supera e nivel di 2019, ta premira cu e deficit di financiacin di Pais Aruba lo monta na AWG 113 miyon na 2022. Esaki ta ekivalente na 1,8 porciento di e PIB. Aruba ta enfrenta un gran reto pa reduci e debe publico y hib'e na un nivel sostenibel mas lihe posibel. Na final di juni 2022 e debe publico di Aruba tabata monta na AWG 5,9 miljard; mas di 90 porciento di e volumen di e economia. E debe publico cuantioso aki ta nifica cu casi 19 porciento di e presupuesto ta bay na pagamento di interes. Berdad ta cu e bista plurianual, manera presenta den e proyecto di ley di presupuesto di 2023, ta presenta surplus for di 2024, pero no a duna contenido na nan cu medida concreto. Si no tuma na consideracion e sumanan aki, cu tin un obhetivo imperativo, Aruba lo cumpli cu e norma di un surplus di minimal 1 porciento di e PIB apenas na 2027. Den e caso ey e debe publico nominal lo sigui aumenta te na 2026. Teniendo na cuenta e interes creciente y e refinancionnan considerabel den e proximo añanan, Colegio di supervision financiero di Aruba (CAft) ta keda insisti riba e importancia di realisa un saldo financiero di minimal 1 porciento di e PIB for di 2023.

Conseho di Ministro di Reino a dicidi di no duna gobierno di Aruba un instruccion pa 2022, pero si a duna claramente di compronde cu Aruba mester realisa un surplus di 1 porciento di e PIB na 2023. E proyecto di ley di presupuesto di 2023 no ta cumpli cu e rekisito ey. Aruba ainda lo mester haci esfuerso considerabel pa realisa e surplus presupuestario ey structuralmente den e proximo añanan. CAft a duna varios recomendacion al respecto durante e aña cu a pasa y ta constata cu no a sigui nan suficientemente. Asina, por ehempel, a pesar di un reduccion incidental na 2022, e gastonan pa bien y servicio structuralmente ta sigui ta halto compara cu realizacion den e añanan prome cu pandemia. Te ainda no a splica suficientemente e necesidad di aumento di e gastonan. Tambe ta asina cu contribucionnan substancial ta bay anualmente na diferente entidad gubernamental, manera Servicio di limpieza di Aruba (Serlimar), Arubus N.V. y Post N.V. Ta keda permanentemente di importancia resolve e problematica structural denter di e entidadnan gubernamental ey y e riesgonan corelativo pa e presupuesto nacional.

Impuesto

Den liña cu e obhetivonan di e Pakete di medida (Landspakket) Aruba a anuncia fin di 2021 cu e lo introduci reforma fiscal dia 1e. di januari 2023, incluyendo introduccion di Impuesto riba Balor Agrega (IBA-BTW). Sin embargo, a pospone introduccion di IBA-BTW. Na luga di esey ta aumenta e tarifa di

Impuesto riba Volumen di Benta (BBO) cu 1 por ciento, locual lo intensifica e efectonan di evasion y e riesgo di incumplimento di e impuesto aki mas ainda. Ta di suma importancia pa Aruba introduci un sistema di impuesto indirecto solido y husto prome cu dia 1e. di januari 2024.

Cuido di salud y seguridad social

Economisacion den cuidado di salud y seguridad social ta necesario pa garantiza cu e sistema social ta keda pagabel pa e generacionnan futuro. E instruccion pa economisa AWG 60 miyon anualmente den cuidado di salud ta un prome paso den direccion di un sistema di cuidado di salud financieramente sostenibel y e mester garantiza cu na termino cortico Pais Aruba no mester contribui pa elimina e deficitnan di Seguro Medico General (AZV). Door di tardansa pa introduci e lista positivo di remedi y articulo di verband y door cu no a introduci contribucion propio e gastonan di cuidado di salud ta keda halto y AZV ta premira un resultado negativo pa 2022 y 2023. Ta importante pa ehecuta e economisacion planea a corto plaso pa evita un deficit y cu esey un posibel aporte di Pais Aruba.

Dia 20 y 21 di october 2022 CAft a haci un bishita na Aruba y a hiba combersacion cu Gobernador, Ministro di Finansa y Cultura, Ministro di Transporte, Integridad, Naturalesa y Asunto di Adulto Mayor, Consejo di Ministro y Parlamento. Ademá CAft a hiba combersacion tambe cu Directorado di Organó Ehecutivo di Seguro Medico General, Asociacion di Hotel y Turismo di Aruba (AHATA) y Serlimar.

[Fin di e Comunicado di Prensa]

Potret:

Ton Verkuijlen

Texto na e potret:

E proyecto di ley di presupuesto di 2023 no ta cumpli cu e requisito di un surplus di 1 por ciento di e PIB.

Nota pa redaccion - no pa publicacion Persona di contacto na CAft:

Secretariado di Colegio di supervision financiero di Aruba
Ray Thuis - Secretario
Telefon +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084
Email info@cft.cw
Website www.cft.cw

Persona di contacto cu Prensa:

Jefka Alberto
Telefon +5999 512-6861

Komunikado

21 di oktober 2022

CAft: "Medidanan ta nesarario pa finansa públiko sostenibel"

Oranjestad – Apesar di e rekuperashon ekonómiko fuerte di e ekonomia di Aruba den 2022, e presupuesto di tantu 2022 i di 2023 ta muestra un défisit di finansashon. Konsiderando e tarea formal di refinansamentu ku Aruba ta enfrentá den e añanan benidero i e interes ku ta subiendo, ta di gran importansia pa Aruba realisá surplus entrante aña 2023 di manera ku por redusí e debe nashonal di AWG 5,9 miar. Pa por realisá esaki, ademas di subi entrada, mester redusí gastunan di un forma struktural tambe. Den e kuadro aki reformanan den kuido médiko, e sistema di impuesto i seguridat sosial ta krusial i inevitabel.

Traha pa yega na finansa públiko sostenibel

Ounke ekonomia di Aruba ta rekuperando fuertemente for di fin di aña 2021 i segun e último proyekshonnan di Fondo Monetario Internashonal, na 2022 e Produkto Interno Bruto (PIB) lo superá e nivel di 2019, ta premirá ku e défisit di finansashon di Pais Aruba lo monta na AWG 113 mion na 2022. Esaki ta ekivalente na 1,8 porshento di e PIB. Aruba ta pará dilanti un gran reto pa redusí e debe nashonal i hiba esaki na un nivel sostenibel mas lihé posibel. Na final di yuni 2022 e debe nashonal di Aruba tabata monta na AWG 5,9 miar; mas ku 90 porshento di e volumen di e ekonomia. E debe nashonal haltu aki ta nifiká ku kasi 19 porshento di e presupuesto ta bai na pago di interes. Ounke ku riba término di mas aña, manera presentá den e proyekto di lei di presupuesto di 2023, ta muestra surplus for di aña 2024, esakinan no ta mará na medida konkreto ku contenido. Si no tuma na e sumanan ku ophetivo spesífiko aki na konsiderashon, Aruba lo kumpli te na aña 2027 ku e norma di un surplus di por lo ménos 1 porshento di e PIB. Den e kaso ei e debe nashonal nominal lo sigui oumentá te na 2026. Teniendo na kuenta e interes ku ta subiendo i e refinansamentu konsiderabel den e próksimo añanan, Kolegio di supervishon finansiero di Aruba (CAft) ta keda insistí riba e importansia pa realisá for di aña 2023 un saldo finansiero di por lo ménos 1 porshento di e PIB.

Konseho di Minister di Reino a disidí ku e no ta duna gobièrnu di Aruba un instrukshon pa aña 2022, pero di e otro un banda el a informá bon kla ku Aruba mester realisá un surplus di 1 porshento di PIB den 2023. E proyekto di presupuesto di 2023 no ta kumpli ku e rekerimentu aki. Aruba lo mester hasi un esfuerso hopi grandi pa den e añanan benidero strukturalmente por realisá e surplus aki. Den e último aña aki CAft a duna hopi diferente rekomendashon den e kuadro aki, i e Kolegio tin ku konstatá ku no a sigui nan sufisientemente. Por nota por ehèmpel ku, apesar di un bahada insidental den 2022, e gastunan di produktonan i servisionan ta keda strukturalmente haltu kompará ku e sifranan di e añanan promé ku e pandemia di COVID-19. Te ainda no a supstansiá e motibu dikon mester a subi e gastunan. Tambe anualmente montantenan supstansial ta bai na diferente entidatnan di gobièrnu, entre kua Servicio di limpieza di Aruba (Serlimar), Arubus N.V. i Post N.V. Ta keda mésun importante ku anteriormente pa solushoná e problema struktural den e entidatnan di gobièrnu aki i huntu ku esei tambe e riesgonan mará na nan pa e presupuesto di pais.

Impuesto

Konforme e metanan den e Pakete Nashonal (Landspakket), na fin di 2021 Aruba a anunsiá ku entrante 1 di yanüari 2023 e lo entrodusí kambionan fiskal, manera entre otro introdukshon di impuesto riba balor agregá (BTW). Sinembargo, introdukshon di BTW a keda posponé. Na lugá di esei ta hisa e tarifa

di impuesto riba volumen di benta ku 1 porshento, loke ta sigui reenforsá e efektonan di e akshonnan pa evadí pago di impuesto i e riesgo di inkumplimento ku e tipo di impuesto aki. Ta di gran importansia pa Aruba introdusí riba 1 di yanüari 2024 un sistema fiskal fuerte i hustu.

Kuido i seguridat sosial

Baha gastu den kuido i den seguridat sosial ta nesario pa por garantisá ku e sistema sosial ta keda pagabel pa futuro generashonnan tambe. E instrukshon pa ekonomisá AWG 60 mion pa aña den kuido ta un promé paso den direkshon di un kuido médiko ku finansieramente ta sostenibel, i esaki mester yuda pa e pais riba término kòrtiku no tin mester di kontribuí na paga pa e défisitnan den e Seguro Médico General (AZV). Pa motibu ku introdukshon di un lista positivo di medionan remedi i materialnan médiko a kai atras i tambe mirando ku a keda sin introdusí e kontribushon propio, e gastunan di kuido médiko ta keda haltu i AZV ta premirá un resultado negativo pa 2022 i 2023. Ta importante ku e ekonomisashonnan planeá lo keda ehekutá riba término kòrtiku di moda ku lo evitá un défisit, i huntu ku esei tambe un posibel kontribushon di pais.

Riba 20 i 21 di òktober 2022 CAft a hasi un bishita na Aruba i a hiba kòmbersashon ku Gobernador, Minister di Finansa i Kultura, Minister di Transporte, Integridat, Naturalesa i Kuido di Hende Grandi di Edat, Konseho di Minister i Parlamento. Ademas di esaki, CAft a papia tambe ku gerensianan di e Órgano Ehekutivo di Seguro Médico General, Asosianshon di Hotèl i Turismo di Aruba i Serlimar.

[Fin di komunikado]

Fotógrafa:

Ton Verkuijlen

Teksto pa foto:

E proyekto di presupuesto di 2023 no ta kumpli ku e rekerimentu di un surplus di 1 porshentu di produkto interno bruto.

Nota pa redakshon – no pa publikashon

Kontakto na CAft:

Sekretariado Kolegio di supervishon finansiero di Aruba
Telefòn +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084
Email info@cft.cw
Website www.cft.cw

Persona di kontakto pa prensa:

Jefka Alberto
Telefòn +5999 512-6861

Press release

October 21st, 2022

CAft: "Measures are needed for sustainable public finances"

Oranjestad – Despite the strong economic recovery of the Aruban economy in 2022, both the 2022 and the 2023 budgets show a financing gap. In view of the considerable refinancing task that awaits Aruba in the coming years and the rising interest rates, it is of great importance that Aruba realizes surpluses from 2023 so that the government debt of AWG 5.9 billion can be reduced. In order to achieve this, in addition to increasing the income, the costs need to be structurally reduced as well. Reforms in health care, the tax system and social security are crucial and inevitable.

Working towards sustainable public finances

Although Aruba's economy has been improving strongly since late 2021 and Gross Domestic Product (GDP) will exceed 2019 levels in 2022 according to the latest International Monetary Fund forecasts, according to Aruba the country's budget deficit is expected to reach AWG 113 million by 2022. This is equal to 1.8 percent of GDP. Aruba faces a major challenge to reduce government debt and as quickly as possible bring it to a sustainable level. Aruba's government debt was AWG 5.9 billion at the end of June 2022; more than 90 percent of the size of the economy. This sizeable national debt means that almost 19 percent of the budget is spent on the payment of interest. The multiannual picture, as presented in the 2023 draft budget, does indeed contain surpluses from 2024, but these have not yet been coupled to concrete measures. If these target amounts are not taken into account, Aruba will only meet the standard of a surplus of at least 1 percent of GDP in the year 2027. In that case, the nominal government debt will increase further up to and including 2026. In view of the rising interest rates and the substantial refinancing in the coming years, the Board of Aruba financial supervision (CAft) will continue to emphasize the importance of achieving a financing balance of at least 1 percent of GDP as of 2023.

The Kingdom Council of Ministers has decided not to give the government of Aruba an instruction for the year 2022, but on the other hand has made it clear that Aruba has to achieve a surplus of 1 percent of GDP by 2023. The 2023 draft budget does not meet this requirement. Aruba will have to make considerable efforts to achieve this budget surplus on a structural basis in the coming years. The CAft made various recommendations to this end in the past year and has found that these have not been followed up sufficiently. For example, despite an incidental reduction in 2022, the costs for goods and services remain structurally high compared to the realization in the pre-corona years. The need for the tax increase has not yet been sufficiently clarified. Substantial contributions are also made annually to various government entities, including Servicio di limpieza di Aruba (Serlimar), Arubus N.V. and Post N.V. It remains as important as ever to resolve the structural problems within these government entities and the associated risks to the national budget.

Tax

In line with the objectives of the National Package, Aruba announced at the end of 2021 that it would implement tax reforms effective January 1st, 2023, including the introduction of value added tax (BTW). However, the introduction of BTW has been postponed. Instead, the rate of the tax on corporate sales will be increased by 1 percent, further strengthening the avoidance effects and risk of non-compliance of

this tax. It is of paramount importance that Aruba introduces a robust and fair system of indirect taxes as of January 1st, 2024.

Health care and social security

Savings in health care and social security are necessary to guarantee the affordability of the social system for future generations as well. The annual savings instruction of AWG 60 million for healthcare is a first step towards financially sustainable healthcare and should ensure that in the short term the country will not need to contribute to the shortages in the General Health Insurance (AZV). Due to the delay in the introduction of the positive list of medicines and bandaging materials and the non-implementation of the personal contribution, the healthcare costs remain high and the AZV expects a negative result for 2022 and 2023. It is important that the intended savings are implemented in the short term, so that a deficit, and thus a possible national contribution, is prevented.

The CAft has visited Aruba on October 20th and 21st, 2022 and met with the Governor, the Minister of Finance and Culture, the Minister of Transport, Integrity, Nature and Elderly Affairs, the Council of Ministers and Parliament. In addition, the CAft has also spoken with the boards of the General Health Insurance Executive Agency, the Aruba Hotel and Tourism Association and Serlimar.

[End of Press Release]

Photographer:

Ton Verkuijlen

Caption:

The 2023 draft budget does not meet the surplus requirement of 1 percent of GDP.

Note for the editing department – not for publication

Contact CAft:

Secretariat Board of financial supervision Aruba
Telephone +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084
Email info@cft.cw
Website www.cft.cw

Press contacts:

Jefka Alberto
Telephone +5999 512-6861